

Предложение за изясняване на правния ред на възлагането на социални услуги на частни доставчици

НАСОКИ ЗА ПАРТНЬОРСТВО В ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ¹

Промените в социалното законодателство от 2019

Законът за социална подпомагане с промените си от 2002г. и свързаните с него последвали промени в подзаконова нормативна и методическа уредба даде сериозен тласък на развитието на партньорството в социалната сфера, създавайки възможност за обединяване на ресурси, усилия и идеи в това да бъдат предоставяни по-качествени и по-модерни социални услуги в България. Успехите на колаборациите могат да бъдат измерени в подобрения достъп на много хора до нови и качествени услуги, развитие на иновативни модели, повишаване на уменията и квалификацията на заетите в социалния сектор. Стъпвайки на това въздействие, новият закон за социалните услуги и правилника за неговото прилагане разшириха възможностите за партньорство чрез нови форми на възлагане и договаряне, но и даде заявка да се даде възможност за надграждане на партньорството чрез развитието на нови механизми на съвместно планиране, развитие и контрол на услугите. Основен стълб на тази политика остава амбицията за децентрализация – както от централна към местна власт, едновременно с повече възможности и отговорности, но и към всички външни на държавните органи субекти, които могат да са въввлечени в това да се постига максимален резултат за хората. За да бъдат постигнати тези цели е ключово важно да бъдат взети в предвид *научените уроци* от

¹ Разработено по Проект 151 „МОГА ДА РАБОТЯ! Подкрепа за трудова реализация за хората с интелектуални затруднения“. Основната цел на проект е да се разработи и приложи модел на социална услуга за подкрепа за трудова заетост на хора с интелектуални затруднения. „Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от авторите и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на ФМ на ЕИП и Оператора на Фонда.“

„Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация „Светът на Мария“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.“

практиката на партньорство в последните 15 години, както добрите практики, така и предизвикателствата и ограниченията, които могат да забавят успеха.

Сред целите на закона:

Чл. 1, ал. 2, т. 5 насърчаване и развитие на публично-частното партньорство при предоставянето на социални услуги.

Конкурси за възлагане на социалните услуги по реда на чл. 64 и 67 от ЗСУ

Въпрос относно прилагането на чл. 64 и чл. 67 от ЗСУ

Конкурс по реда на чл. 64 урежда хипотезата, когато СУ е създадена от общината, а по чл. 67, когато не е създадена от общината².

Предвиденият ред стъпва на опита от провеждане на конкурси по ЗСП. Въпросите, които следва да се изяснят са:

- Какво се включва в тълкуването на понятието „осигурено от общината материална база и оборудване“ (чл. 64, ал. 2, т. 2)? И ако това се тълкува, че общината към момента на възлагане трябва да управлява собствеността, това означава ли, че когато общината е предоставила общинска собственост за безвъзмездно ползване на частен субект по реда на ЗОС, тогава конкурсът е по реда на чл. 67?
- Как се третират всички СУ, които към момента са действащи и са възложени на външни доставчици? Те се приравняват на създадени и са по реда на чл. 64, или когато материалната база е на доставчика ще се третират като несъздадени и ще са по реда на чл. 67?

Предварителна бележка:

Ред за създаване на СУ:

Целта на тази процедура е да се кандидатства от страна на общината и да се получи финансиране от държавния бюджет. Процедурата има сложен фактически състав:

- Предложение на кмета
- Предварително одобрение на АСП

² Според заглавията и на конкретните разпоредби в ЗСУ.

„Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация „Светът на Мария“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.“

- Решение на ОС (определя и датата на която ще започне предоставянето, съответно ще се получи финансирането);

Извод: така, както е написана процедурата, презумира, че общината има на разположение материалната база; това се потвърждава и от правилника;

Проблемите в тълкуването:

Конкурсите по чл. 64 са предвидени за всички услуги, които са създадени от общината. Изрично в ал. 2 са посочени условията, при които може да се използва тази форма на възлагане. Редът за създаване на СУ е изрично предвиден в чл. 53, което е сложна правно-фактическа процедура свързана с разкриване на СУ като такава и осигуряването на бюджет за нейното предоставяне.

Конкурсите по чл. 67 е изрично посочено, че е ред за възлагане на услугите, които не са създадени, и общината „няма обективна възможност да създаде“, като в чл. 56, ал. 3 са посочени хипотезите за липсата на обективната възможност. С аргумент на противното, в чл. 64 остават всички услуги, които са създадени (разкрити по съответния ред, имат финансиране).

Стои въпросът дали всички **заварени към влизане в сила на ЗСУ социални услуги**, които се управляват от общините като ДДД (дори и възложени към външни доставчици, независимо на какво основание ползват материалната база), са създадени по смисъла на ЗСУ, и следва да се възлагат по реда на чл. 64? Защото ако е така, тогава трябва да се изясни това е за всички, или тези, които в резултат на възлагане се предоставят в собственост на доставчика, да не се третира като „несъздадени“ (но в този случай, следва изрично да се приеме, че ако е дадено за ползване на друго основание от доставчика, например по ЗОС, тогава то пак се третира като управлявана собственост от доставчика, иначе ще трябва да се развалят учредените права на ползване).

Едно възможно тълкуване е да се разделят заварените случаи на две хипотези:

А) когато услугите и материалната база са възложени по ЗСП, тогава се прилага чл. 64 от ЗСУ;

Б) когато доставчикът ползва сграда, която е получил на друго основание от общината, тогава може да се приеме, че създадените от общината услуги, са създадени по ред и при условия, различни от тези по действащия ЗСУ. Ето защо, за създадени по предходния ред услуги, ОБС е необходимо да вземат решение, с което:

- Констатира обективната невъзможност за предоставяне на услугата от общината – чл. 56, ал. 3 (може да е за материалната база, за персонала, за качеството – ако излезе наредбата)

„Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация „Светът на Мария“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.“

- Взема решение да проведе конкурс по чл. 67, поради това, че не е налице изпълнение на критериите за създаване на услугата от община по смисъла на действащия ЗСУ и общината е в обективна невъзможност да я предостави.
- в този вариант пак трябва да се ревизира заглавията на чл. 64 и 67; и да се изясни, че условието е материалната база;
- проблеми и корекции спрямо „обективната невъзможност“ по чл. 56, ал. 3: да отпадне или чл. 56, ал. 3 цялата, или със сигурност т. 2, т. 3, т. 4 (защото тук услугата вече е създадена, и ако се отнеме правото на предоставяне поради проблемите с качеството това приравнява ли я на не създадена?),
- ще са необходими специални текстове за заварените случаи, които да се разделят на две хипотези – със или без собственост.

Бележка: ако не се приеме, че 67 е за всички случаи на възлагане със сграда на доставчика, включително с предоставено право на ползване, ще има голям проблем с уредените права за ползване, както и с направените инвестиции за подобрения до този момент. Не е ясно как ще бъдат уредени тези отношения.

„Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014-2021 г. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация „Светът на Мария“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.“